

Kristeligt Dagblad

UDLAND | 19.09.22 KL. 20:45 | **K**

Tanken om en nyfascistisk premierminister i Italien vækker bekymring i EU

Efter valget på søndag skal den nye regering i Rom overbevise sine allierede om, at Italien formår at leve op til sine internationale forpligtelser. Det kan blive svært

Mads Frese skriver fra Italien

Det nyfascistiske parti Italiens Brødre er favorit ved søndagens valg i Italien. Men det er uklart, hvem de eventuelt skal samarbejde med. Her ses tilhængere under et arrangement i valgkampen. Foto: Gianni Cipriano/New York Times/Ritzau Scanpix.

Under eurokrisen begyndte udtrykket ”superafmagt” at blive brugt om Italien. En superafmagt er et land med en afgørende vægt, der ikke formår at reformere sig selv og dermed ikke kan leve op til kravene i en forpligtende international kontekst, konkret EU eller Nato.

Italien er ikke et økonomisk kraftcenter som Tyskland eller en atommagt som Frankrig. Men med EU’s tredjestørste økonomi og en statsgæld, der nu overstiger 150 procent af bruttonationalproduktet, en industri, der stadig udgør en vigtig komponent i det samlede europæiske produktionsapparat samt et politisk system, der ikke formår at skabe de nødvendige forandringer, kan Italien betragtes som det europæiske samarbejdes akilleshæl. Desuden kan Italiens strategiske placering i Middelhavet

næppe overvurderes: Alle skibe mellem Suezkanalen og Bosporusstrædet i øst og Gibraltarstrædet og Atlanterhavet i vest skal passere gennem Sicilienstrædet.

”Verden bekymrer sig mere om Italien, end Italien bekymrer sig om sig selv,” påstod den tyske historiker Michael Stürmer i 2013.

Under eurokrisen for godt og vel 10 år siden blev den tidligere EU-kommissær Mario Monti tilkaldt som regeringsleder for at undgå, at striden mellem de politiske partier skulle få Italiens renteomkostninger til at eksplodere.

Og for halvandet år siden blev den tidligere chef for Den Europæiske Centralbank, ECB, Mario Draghi, tilkaldt for at lede en bred samlingsregering, der skulle implementere den store genopretningsplan fra EU i kølvandet på coronapandemien. Under Draghi fik Italien større gennemslagskraft og formåede at overbevise de andre medlemslande med Tyskland i spidsen om, at tiden var inde til at gøre op med den traditionelle nordeuropæiske modstand mod kollektiv lånoptagning, hvis man vil rette op på ubalancerne i EU. Danske skatteydere er således med til at finansiere den italienske genopretningsplan.

Efter at være **blevet væltet i juli har Mario Draghi** afvist at stå til rådighed som regeringsleder for et nyt regeringsflertal efter søndagens valg. Spørgsmålet er, om der så vil kunne dannes en anden regering, der kan forvisse EU-partnerne om, at Italien vil leve op til de reformkrav, som de 1643 milliarder kroner i genopretningsplanen medfører? Ellers risikerer Italien at spille en gylden mulighed og dermed leve op til betegnelsen som europæisk ”superafmagt”.

Ensom i Europa

En højrefløjtsregering virker ifølge meningsmålingerne til at være det mest sandsynlige udfald af søndagens valg.

De indbyrdes styrkeforhold i højrefløjens valgforbund, der består af **Giorgia Melonis Italiens Brødre**, Matteo Salvinis Lega og Silvio Berlusconi's Forza Italia, gør, at nyfascisten Meloni står til at blive Italiens næste regeringsleder og den første kvinde nogensinde på posten.

Både Italiens Brødre og Lega stemte imod, da Europa-Parlamentet i sidste uge vedtog en opfordring til EU-Kommissionen og Europarådet om sanktioner mod Ungarn på baggrund af en ny rapport, der konkluderer, at landets premierminister, Viktor Orbán, de facto er ved at afvikle oppositionen, den kritiske presse og retsstaten. Orbán beskrives som en trussel mod EU's værdier. Men Orbán er demokratisk valgt, insisterer Meloni, der kritiserer rapporten for at være politisk farvet og så splid mellem EU-landene. Hvis Georgia Melonis europapolitik bliver officiel italiensk politik, vil det med

garanti svække Italien, vurderer Nathalie Tocci, direktør for den udenrigspolitiske tænketank Ispi og rådgiver for EU's to seneste udenrigschefer:

”Vi vil helt sikkert se et Italien, der ikke har den samme vægt i Europa, som man havde under Mario Draghis regering. Draghi har været mere en undtagelse end reglen, så Italien vender på en måde bare tilbage til normalen. Jeg tror dog, at Giorgia Meloni er bevidst om, at hvis hun bliver premierminister, kan hun ikke have Orbán som sin eneste ven i EU. Det ville være meget ensomt. Men hun får også svært ved at blive accepteret af regeringerne i Paris, Berlin og Madrid,” siger Nathalie Tocci til Kristeligt Dagblad.

”Vi befinder os i en kontekst, som udstikker nogle ret strenge betingelser. Det er slet ikke den samme kontekst som under eurokrisen. Vi er stadig i kølvandet på en pandemikrise og samtidig midt i en krig. Nu giver EU os en masse penge. Og der findes ingen løsning på energikrisen, som ikke omfatter EU. Alle disse faktorer gør, at det bare ikke er det rette øjeblik at lege EU-skeptiker. Selvom Meloni helt sikkert er EU-skeptiker inderst inde, er hun ikke dum og ved godt, at der lige nu er nogle begrænsninger og forpligtelser, hun må respektere.”

Tosset med russerne

Gennem de seneste uger har den italienske presse rapporteret, at Mario Draghi og Giorgia Meloni er i tæt dialog om den fremtid, der venter Italien på den anden side af valget, når de stigende energipriser kan tvinge tusindvis af produktionsvirksomheder i knæ. Forleden blandede Draghi, der stadig er fungerede premierminister, sig i valgkampen med et slet skjult angreb på **Matteo Salvini**, der beskyldes for at være i lommen på Vladimir Putin:

”Vi ved jo, at ham, der er helt tosset med russerne, og som hver dag taler med dem i hemmelighed, vil have løftet sanktionerne. Men det er ikke det, flertallet af italienerne vil,” sagde Draghi ved et pressemøde.

Trods en sejr kan højrefløjens valgforbund altså risikere at blive splittet umiddelbart efter valget. Italiens Brødre var det eneste parti i parlamentet, der var i opposition til Draghis regering. Men nu kan hensynet til nationens interesser tvinge Meloni til at isolere Salvini for at danne en bred regering med de partier, hun før var i opposition til. Økonomen Fabio Panetta, medlem af Den Europæiske Centralbanks eksekutivkomité, nævnes som Draghis forlængede arm i en national samlingsregering under Melonis ledelse.

Så ligesom da Italien under den kolde krig var et land med indskrænket suverænitet, fordi kommunisterne under ingen omstændigheder måtte komme til magten, tilsiger krigen i Ukraine nu en italiensk regering, der ikke udfordrer internationale

magtbalancer, mener Germano Dottori, lektor i strategiske studier ved Luiss-universitetet i Rom:

”EU udgør faktisk et meget relativt problem for Italien,” siger Dottori, der vurderer, at Italien primært er nødt til at tage hensyn til, hvordan den nye regering bliver modtaget i USA.

Kreditvurderingsbureauernes tillid til, at Italien kan leve op til sine gældsforpligtelser, har afgørende betydning, påpeger Dottori. Derfor er den nye regering i Rom nødt til at vække tillid i Washington:

”Der er jo en krig mod Rusland, og jeg er ikke sikker på, at en højrefløjser regering er forenelig med den situation,” siger Germano Dottori.

VALG I ITALIEN

Søndag den 25. september holdes der valg i Italien. Siden valget i 2018 er sæderne i parlamentet blevet reduceret med en tredjedel. Offentliggørelse af vælgerundersøgelser er forbudt to uger inden valget.

To valgforbund repræsenterer henholdsvis højre- og venstrefløj, men det nye parlament kommer til at bestå af mindst fire blokke.

Der er 14 forskellige partier på stemmesedlerne. Ifølge de seneste målinger står højrefløjspartiet Italiens Brødre til at blive parlamentets største med 27 procent af stemmerne efterfulgt af det socialdemokratiske Det Demokratiske Parti med lidt over 20 procent.